

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н.к. Васил Марков, ЮЗУ „Неофит Рилски“

по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, Научна област: 3. Социални, правни и стопански науки, Професионално направление: 3.1. Социология, антропология и науки за културата / Теория и история на културата (Мултикултурализъм, либерална, комунитаристка и социално-критическа теория), обявен в Държавен вестник, бр. 52 от 02.07. 2019 г. от Факултет по изкуствата на Югозападния университет „Неофит Рилски“, Катедра Културология

Единствен участник в обявения конкурс е гл. ас. д-р Лъчезар Божидаков Антонов, преподавател в катедрата Културология при Факултета по изкуствата в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Гл. ас. д-р Лъчезар Антонов е преподавател в специалностите на катедра Културология вече 14 години. През 2006 година защити успешно дисертационен труд на тема: “Културно различие и разбирателство. Опит за критическо осмисляне на опозицията „универсално” – „контекстуално” в и отвъд границите на теорията на комуникативното действие” пред Специализирания научен съвет по социология, антропология и науки за културата при ВАК).

През 2014 година специализира Култура и устойчиво развитие в *University of Jyväskylä*, Финландия при проф. Анита Кангас.

Преподава дисциплините Теория на културата, Съвременни културни процеси, Култура и социална критика, Социология на глобализацията, Въведение в културологията, Културологични изследвания, Управление на културата и редица други в четири бакалавърски и четири магистърски програми, като част от тях са на английски език.

Провел е седем научни семинара по проблемите на мултикултурализма в чуждестранни университети в Италия и Финландия.

Взел е участие с научни доклади в четири международни форума по проблематиката на конкурса, извън страната. Участвал е с 10 научни доклади и в международни научни форуми в България.

Участвал е със свои изследвания в 5 национални научни форума.

Взел е участие в четири международни, два национални и осем университетски научни и образователни проекти.

Гл. ас. д-р Лъчезар Антонов е член на асоциацията за културни изследвания, регистрирана във Финландия, на Българското философско общество, Съюза на учените в България и др.

Член е на национални и международни редколегии, носител е на две

академични награди.

Бил е научен ръководител на един успешно защитил докторант, на петима магистри и седемнадесет бакалаври.

Кандидатът за доцент гл. ас. д-р Лъчезар Антонов участва в конкурса с 2 научни монографии, един университетски учебник /в съавторство/ и 21 студии и статии.

Кандидатът покрива Националните минимални изисквания за доцент в Професионалната област 3. Социални, стопански и правни науки.

Основно ще се спра върху монографията на д-р Антонов: „Мултикултурализмът и границите на толерантността“. Намирам, че това е една особено актуална проблематика за съвременните европейски общества, подложени на сериозен миграционен натиск и принудени да живеят съвместно с различни етнически и религиозни малцинства.

Авторът задълбочено изследва в теоретичен план и като историческо развитие мултикултурализма, представя защитниците и критиците му в научната литература. Стремейки се да представи сложността и многопластовостта на понятието мултикултурализъм, авторът разграничава пет основни негови аспекта, а именно: демографско измерение на мултикултурализма, историческо измерение на мултикултурализма, идейно-концептуално измерение на мултикултурализма, политическо измерение на мултикултурализма и всекидневно измерение на мултикултурализма. Всеки от изброените аспекти на понятието е изследван самостоятелно в текста.

На базата на този анализ, д-р Антонов достига до извода, че терминът „Оттегляне от мултикултурализма“, описващ определени социално-политически процеси в западно-европейските общества може да се отнесе най-вече до аспекта на понятието „Политическо измерение на мултикултурализма“. Счита, че „Оттеглянето на мултикултурализма“ е преекспонирано и че то далеч не важи за всички държави от Западна Европа. Аргументирано представя „идеята за „диференцираната гражданственост“, че гражданите трябва да бъдат третирани диференцирано въз основа на тяхната културна идентичност и да получават различни права, които да отговарят на техните специфични потребности“. Така, авторът достига до проблема за Мултикултурализма в рамките на либерализма, разработен във втора глава. Тук, колегата Антонов подлага на анализ тезата на Кимлика „че въпросът за културните права не е дали трябва да отдаваме повече уважение на отделни индивиди или на групите, а по-скоро как да балансираме два различни типа уважение към хората - уважението към индивидите като членове на определена културна общност и уважението към индивидите като граждани, членове на една и съща политическа общност. Първият тип уважение може да включва специални права, докато вторият тип изисква равни права“. Анализирана е и тезата за културното членство, като

първично социално благо, както и пряката връзка между културата и свободата.

Трета глава на монографията е посветена на „Темата за правата в дискурсна теория на Юрген Хабермас“. Тук авторът акцентира вниманието върху отношенията между публичната и обществената автономия на гражданите, анализирайки тезата на Хабермас, че „гражданите на държавата могат да се възползват по подходящ начин от публичната си автономия, само ако в достатъчна степен са независими, на основата на осигурена в равна степен частна автономия; но от друга страна, те могат да стигнат до консенсусна регулация на частната си автономия, само ако като граждани на държавата се възползват по подходящ начин от политическата си автономия“. В тази рамка се разглежда и проблемът с културните права на малцинствените групи, на културната и социалната им интеграция. Последната част на трета глава е посветена на “силния” мултикултурализъм и границите на културните права“. Тук авторът анализира тезата на Юрген Хабермас, с която той категорично се противопоставя на тезата на “силния” мултикултурализъм и в частност на тази на Чарлз Тейлър, че ние не трябва да се опитваме да предпазваме културите по същия начин, по който се опитваме да предпазим застрашените видове и околната среда. Тук, поддържаната теза от Хабермас е, че „Гражданите трябва да имат правото както да приемат традицията и съответната културна форма на живот, така и да я отхвърлят. По този начин, индивидуалната автономия поставя границите на правата за културно признаване. Тези права могат да бъдат легитимни, само ако са упражнени като индивидуални свободи.“ Теза, към която колегата Антонов накрая се присъединява, след като представя обстойно дебата.

В началото на последната, четвърта глава на изследването „Позитивното“ и „негативното“ измерение на толерирането“, авторът разглежда разсъжденията Ана Галеоти, която достига до заключението, че традиционното понятие за толериране трябва да бъде осмислено по нов начин, а именно - „като форма на признаване на различни идентичности в публичната сфера“. Анализирани са и близките до нея тези на Карл-Ото Апел и Райнер Форст. Изследван е проблемът за границите на толерантността, както и проблемът толерантност и признаване в българските философско-теоретични изследвания.

Изводите от анализите в четирите глави са обобщени в заключението на хабилитационния труд, където са синтезирани и основните авторови тези по дискутираната материя.

С решение на катедра Културология, Факултет по изкуствата при ЮЗУ „Неофит Рилски“, другата монография на колегата Л. Антонов „Критика на монологичния разум“ е обсъдена и приета за хабилитационен труд. Хабилитационният труд е посветен на комунитаристката и дискурсно-етическата критика на деонтологичната либерална етика. Специално

внимание е отделено на теорията на комуникативното действие на Юрген Хабермас, като опит да бъде преодолян монологизма на Кантовата етика. Критиката на „*монологичния*“ модел на морално съдене стои в основата тази книга. За мен е важен изводът на автора, че в хабилитационния труд е направил опит „да се демонстрира ограничеността на този елиминиращ индивидуалните различия кантиански възглед за човека“ и че „този възглед не взема под внимание обстоятелството, че човешките субекти изграждат и поддържат своята идентичност с помощта на заварени социални роли и споделени традиции, а не посредством някакъв претендиращ за универсалност, самообосноваващ се в условията на пълна изолация разум. Хората биват разумни по различни начини, които зависят от културните традиции, към които самите те принадлежат по един или друг начин.“.

Считам, че и останалите научни изследвания, представени от гл. ас. д-р Лъчезар Антонов за релевантни на конкурса и имат приносен характер. Намирам автосправката на кандидата за доцент за коректна и съм съгласен с посочените в нея научни приноси.

Не съм установил плагиатство в предложените за конкурса от гл. ас. д-р Лъчезар Антонов научни изследвания.

Разбира се, към изследванията на колегата Антонов могат да се отправят и бележки, и критика, но не това е най-важното. Най-важното е, че кандидатът за доцент се е справил успешно с една сложна, многопластова и интердисциплинарна, по своя характер, научна материя.

Имайки предвид всичко гореизложено, убедено предлагам на уважаемото научно жури да присъди на гл. ас. д-р Лъчезар Божидаков Антонов научното звание „Доцент“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Подпис:

Проф. д.н.к. Васил Марков

30.10.2019 г.

Благоевград

OPINION

by Prof. Dr. Sc. Vasil Markov, South-West University "Neofit Rilski"

regarding the competition for the occupation of the academic position
"Associate Professor", Scientific area: 3. Social, Economic and Legal Sciences,
Professional area: 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences / Theory
and History of Culture (Multiculturalism, Liberal, Communitarian and Socio-
Critical Theory), published in State Gazette, issue 52 dated 02.07.2019 by the
Faculty of Arts at South-West University "Neofit Rilski", Department of
Cultural Studies

The only participant in the announced competition is Ch. Assist. Prof. Lachezar Bozhidarov Antonov, PhD, Lecturer in the Department of Cultural Studies at the SWU "Neofit Rilski" Faculty of Arts.

Ch. Assist. Prof. Lachezar Antonov, PhD, has been a lecturer in the field of Cultural Studies for 14 years. In 2006 he successfully defended his PhD thesis on "Cultural difference and understanding. An attempt to think critically about the opposition "universal" - "contextual" within and beyond the limits of the theory of communicative action."

The candidate for Associate Professor Ch. Assist. Prof. Lachezar Antonov, PhD participated in the competition with 2 scientific monographs, one university textbook /co-authored/ and 21 studies and articles.

The candidate meets the National Minimum Requirements for Associate Professor in the Professional Area 3. Social, Economic and Legal Sciences.

I find the habilitation work and other research presented by Ch. Assist. Prof. Lachezar Antonov, PhD relevant for the competition and contributory in nature. I

find the candidate's self-made list of contributions correct and I agree with the scientific results mentioned therein.

I have not found any plagiarism in the research proposed by Ch. Assist. Prof. Lachezar Antonov, PhD.

Of course, Antonov's research can be commented upon and criticized, but this is not the most important. Most importantly, the Associate Professor candidate successfully coped with a complex, multilayered and interdisciplinary scientific matter.

Considering all of the above, I strongly recommend that the honorable Scientific Jury award to Ch. Assist. Prof. Lachezar Antonov, PhD academic position "Associate Professor" in professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences.

Signature:

Prof. Dr. Sc. Vasil Markov